

Розпочав свою роботу міський кабінет профорієнтації

Професійна орієнтація виступає одним із пріоритетних напрямків у формуванні кадрової політики держави та досягненні продуктивної зайнятості населення. Проте, за даними Державної служби зайнятості в Київській області, спостерігається збільшення дисбалансу між попитом і пропозицією робочої сили у професійно-кваліфікаційному і кількісному вимірах. Має місце перенасиченість ринку праці спеціалістами економічного та юридичного напрямків. У той же час існує потреба у спеціалістах інженерно-технічних напрямів, а також кваліфікованих робітниках, зокрема операторах верстатів з програмним керуванням, токарях, фрезерувальниках, електромонтерах, електрозварювальниках, лаборантах з обслуговування комп'ютерної техніки та інших. Така ситуація на ринку праці обумовлена рядом чинників, серед яких, у першу чергу, відсутність єдиної стратегії кадрової політики та профорієнтаційної роботи, відсутність системи прогнозування потреб у фахівцях різних галузей, стихійність, неконтрольованість та епізодичність формування професійного самовизначення учнівської молоді, спрямованість професійної орієнтації учнів не на потреби економіки, а на ажіотажний попит на певні спеціальності та одержання лише вищої освіти. Така ситуація призводить до того, що після закінчення навчання молодим спеціалістам не гарантується працевлаштування і значна частина випускників стають безробітними. Також істотно погіршується ситуація із забезпеченням

підприємств та організацій кваліфікованою робочою силою.

Професійна дезорієнтація школярів сприяє формуванню невпевненості у власному професійному майбутньому. У той же час професійно-кваліфікаційний дисбаланс на ринку праці загрожує гальмуванням ринкових перетворень в економіці країни та області. Тільки системна, комплексна і цілеспрямована профорієнтаційна робота із залученням роботодавців, навчальних закладів, Державної служби зайнятості є найбільш дієвим засобом запобігання молодіжному безробіттю та формування у молоді мотивації до праці, усвідомленого вибору професії, що сприяє адаптації в суспільстві та самореалізації в житті.

З 1 вересня 2014 року в Славутичі на базі Центру професійного розвитку розпочав свою роботу кабінет профорієнтації. Кабінет проводитиме систему заходів, спрямованих на забезпечення активного, свідомого професійного самовизначення, засвоєння учнями знань про соціально-економічні й психофізіологічні основи вибору професії. Одним із найважливіших завдань у роботі кабінету буде сприяння свідомому професійному вибору кожного учня на основі співставлення індивідуальних інтересів і запитів та потреб ринку праці.

Зміст її етапи профорієнтаційної роботи кабінету можна умовно поділити на чотири етапи. На кожному з етапів реалізуються всі компоненти професійної орієнтації (інформація, діагностика, консультація, відбір, виховання, розвиток, адаптація).

I. Початковий (пропедевтичний) етап: дошкільний вік, 1-4 класи

Він передбачає:

- ознайомлення дітей зі світом професій;
- формування поваги до праці та працівників;
- емоційно-забарвленого позитивного ставлення до різних видів трудової та професійної діяльності;
- інтересу до пізнання своєї особистості;
- діагностику задатків, створення умов для реалізації здібностей дітей;
- проведення консультацій з батьками;
- формування початкових загально трудових умінь та навичок, здатності до взаємодії з іншими в процесі діяльності;
- виховання загальної культури праці шляхом залучення до сильних видів трудової діяльності.

Результат – сформоване позитивне ставлення молодших школярів до себе, суспільства і трудової діяльності.

II. Пізнавально-пошуковий етап: 5-7 класи

Передбачає:

- формування ціннісних орієнтацій, мотивації самопізнання, установки на власну активність у професійному самовизначенні та оволодінні професійною діяльністю;
- систематичне ознайомлення з поширеними професіями;
- формування умінь самооцінки, самоаналізу з метою усвідомлення власної професійної спрямованості;
- консультування відносно вибору профілю подальшої освіти та трудової діяльності (навчальних

закладів, факультативів, спецпредметів, гуртків, секцій);

- створення умов для розвитку здібностей у різних видах трудової (та наближеної до професійної) діяльності;
- формування загально трудових умінь.

Результат – визначення власних можливостей та інтересів до майбутньої професійної діяльності.

III. Базовий (визначальний) етап: 8-9 класи

Передбачає:

- вивчення наукових основ вибору професії (класифікаційних ознак професій, їх вимог до людини, основних професійно-важливих якостей, правил вибору професії);
- оволодіння методиками самопізнання, самооцінки, розвитку індивідуальних професійно-важливих якостей;
- формування умінь співставляти вимоги професій з власними можливостями та кон'юнктурою ринку праці;
- створення умов для професійної проби в різних видах професійної (чи наближеної до професійної) діяльності;
- консультування відносно вибору професії та закладу професійної освіти. Результат – вибір напрямку (профілю) продовження освіти в старших класах або закладі професійної освіти для продовження навчання та одержання робітничої професії.

Результат – створення умов для професійної проби в різних видах професійної (чи наближеної до професійної) діяльності;

Результат – визначення власних можливостей та інтересів до майбутньої професійної діяльності.

IV. Етап профільного або професійного навчання: 10-11 класи

Передбачає:

- оволодіння професійними знаннями, умінями, навичками;
- адаптацію до навчального закладу і нового соціального статусу;

- формування професійної мобільності, професійних інтересів, готовності до продовження професійної освіти і самовдосконалення;
- розвитку професійно важливих якостей;
- уточнення подальших професійних планів і професійної перспективи. Результат – сформованість у випускників навчальних закладів стійкої мотивації до трудової діяльності, свідомий вибір майбутньої професії кожним учнем.

Основними формами роботи кабінету профорієнтації є:

- дискусії;
- тренінги;
- «круглі столи»;
- консультування батьків;
- робота з випускниками школи, студентами вищих навчальних закладів;
- виставки-перегляди;
- екскурсії.

Отже, лише системна, комплексна профорієнтаційна робота є найбільш дієвим засобом формування у молоді усвідомленого вибору професії. Маємо надію, що новостворений кабінет профорієнтації допоможе правильно зробити цей вибір. Ми працюємо з 9.00 до 17.00 (з понеділка по п'ятницю) в Центрі професійного розвитку м. Славутич, вул. 77-ї Гвардійської дивізії, 3, кабінет 306 (3-й поверх), тел. 2-14-98. Детальна інформація про роботу кабінету на веб-сайті <http://cpr-slavutich.at.ua/>

Інна МИРОНЕЦЬ,
методист з профорієнтаційної роботи Центру професійного розвитку